

กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก  
ของกลุ่มม้าน้อย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1

Strategies of the Management of a Collaborative Network

For the Development of Small Schools in the Nanoi Group1

Under Nan Primary Educational Service Area Office 1

<sup>1</sup>พิชิตชัย พงษ์สะเดา และ <sup>2</sup>ดารณีย์ พยัคฆ์กุล

<sup>1</sup>Phichitchai Phongsadao and <sup>2</sup>Daraneey Payakkul

<sup>1</sup>นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ

<sup>2</sup>อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ

<sup>1</sup>Student Education Administration Program Graduate School Payap University

<sup>2</sup>Lecturer of Education Administration Program Graduate School Payap University

<sup>1</sup>Corresponding Author. E-mail: Tae.phongsadao@gmail.com

Received May 6, 2025; Revised July 15, 2025; Accepted August 14, 2025

## บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 3) เพื่อประเมิน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 4) รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวน 11 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา รวม 204 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้มี 3 ชนิด คือ 1) แบบสอบถาม โดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.87 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือสภาพปัจจุบัน 0.978 และสภาพที่พึงประสงค์ 0.965 2) แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างสำหรับการสนทนากลุ่ม และ 3) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.140 2) การพัฒนากลยุทธ์ประกอบไปด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) สร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่งและยั่งยืน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก 2) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของสมาชิกเครือข่าย 3) พัฒนาการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนในการดำเนินงานของเครือข่าย 4) เสริมสร้างศักยภาพผู้นำในการบริหารจัดการและพัฒนาเครือข่าย 5) พัฒนาระบบการสนับสนุนและระดมทรัพยากรของเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ 6) ส่งเสริมการนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่าย และ 3. ผลการประเมิน ตรวจสอบโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุดและการประเมินความเป็นไปได้ระดับมาก

**คำสำคัญ:** กลยุทธ์; เครือข่ายความร่วมมือ; โรงเรียนขนาดเล็ก

## Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current conditions, desirable conditions and necessities of the management of a collaborative network. 2) To develop a cooperative network management strategy. and 3) To evaluate, check the suitability and feasibility of the cooperation network management strategy with mix methods research. The sample consists of 11 experts in focus group discussions, educational institution administrators and teachers (Practitioner Level) of school Nan Primary Educational Service Area Office 1, use specific selection method. The research instruments of three types: 1) questionnaires, The content validity was found to be 0.87 and the reliability of the instrument was 0.978 for the current condition and 0.965 for the desired condition. 2) semi-structured interviews for focus group discussions, and 3) suitability and feasibility assessment forms. The statistics used were percentage, mean and standard deviation. The results of the research revealed that 1) The current condition has a high average. The desirable condition is very high and the necessary requirement is 0.140 (PNI Modified = 0.140). 2) Development of a cooperative network management strategy consisting of 6 strategies: 1) Build a strong and sustainable network with an emphasis on member participation, 2) Strengthen the participation of network members, 3) Develop communication and exchange interaction in the operation of the network, 4) Strengthen the leadership capacity in network management and development, 5) Develop an effective support and resource mobilization system of the network, 6) Promote the application of evaluation results to improve and develop network operations. and 3. Results of Strategy Evaluation and Audit Suitability and feasibility, it is very high.

**Keywords:** Strategies; Cooperation Network; Small school

## บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ทำขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งเพิ่มโอกาส ความเสมอภาคในการเข้าถึงการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ และมาตรฐานของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ พัฒนากำลังมนุษย์ให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศ สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนในสังคม ผ่านการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจและการยอมรับที่จะฟัง พร้อมทั้งจะเข้ามามีส่วนร่วมและวางกรอบเป้าหมายรวมถึงหลักการจัดการศึกษาไว้ 4 หลัก ได้แก่ หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” จากระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและการลงทุนทาง

การศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย จัดให้มีระบบการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่ก่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุเต็มศักยภาพของตนเองมีโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาเท่าเทียมกัน ซึ่งในปัจจุบันยังมีความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาของภาครัฐจากผลประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ ยังมีโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินจำนวนมาก และยังมีความแตกต่างของเกณฑ์การประเมินระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเมืองและนอกเมือง โรงเรียนที่อยู่ในต่างภูมิภาค โรงเรียนที่อยู่ต่างสังกัด โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคให้แก่คนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่และทุกระดับการศึกษาในการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและยุทธศาสตร์ที่ 6 เป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดระบบหรือรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะเป็นการแก้ปัญหาของระบบการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรคุณภาพ ส่งเสริมการจัดการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ คุณธรรมและมีทักษะในโลกยุคใหม่อย่างยั่งยืน” มียุทธศาสตร์และนโยบายที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ในข้อที่ 4 กล่าวถึงการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและได้กำหนดกลยุทธ์ในข้อที่ 4 คือ ส่งเสริมการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค ผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมวัยมีคุณภาพคุณธรรมนำวิถีใหม่ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีทักษะอาชีพที่เหมาะสมตามความต้องการของตลาดงานและโลกยุคใหม่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2566) ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2566 มีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กลดลง จากปีการศึกษา 2565 จำนวน 7 โรงเรียน ปีการศึกษา 2566 มีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการนำนักเรียนไปเรียนรวมกันทุกชั้น จำนวน 7 โรงเรียน มีการนำนักเรียนไปเรียนรวมบางชั้นหรือบางช่วงชั้น จำนวน 5 โรงเรียน นำนักเรียนไปเรียนรวมแบบเครือข่ายจำนวน 9 โรงเรียน โรงเรียนที่ไม่ได้นำนักเรียนไปเรียนรวมใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นหลัก มีการใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ปีการศึกษา 2566 จำนวน 69 โรงเรียน และในปีการศึกษา 2566 มีการยุบเลิกโรงเรียน 4 โรงเรียน (ประกาศยุบเลิกภายหลัง 10 มิ.ย 2565 อีกจำนวน 3 โรงเรียน รวมยุบเลิกปี 2566 ทั้งหมด 8 โรงเรียน) สรุปโดยรวมปีการศึกษา 2566 มีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กลดลงจากปีการศึกษา 2565 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2566) กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเป็นเทคนิคและกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล องค์กรหรือสมาชิกของกลุ่ม โดยมีเป้าหมาย

หรือแนวทางร่วมกัน ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มและของสมาชิกในเครือข่าย ให้เป็นเครือข่ายที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยที่สมาชิกของเครือข่ายยังคงบริหารจัดการกิจกรรมด้วยตนเอง ไม่ขึ้นต่อกัน และเป็นที่ยอมรับในชุมชนและสังคมและถือว่ากิจกรรมสำคัญของเครือข่าย คือ กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้แทนหรือสมาชิกของเครือข่าย มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน

จากสภาพปัญหาเบื้องต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของกลุ่มนายน้อย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานและเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของกลุ่มนายน้อย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของกลุ่มนายน้อย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อประเมิน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของกลุ่มนายน้อย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

### วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยรูปแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

**ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ**

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 204 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ฯ ซึ่งมีการหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content

Validity) วิธีการหาความเที่ยงตรงของแบบประเมิน (IOC) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน มีค่า IOC เท่ากับ 0.87 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูหรือคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน จากนั้นวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ค่าสภาพปัจจุบัน 0.978 และสภาพที่พึงประสงค์ 0.965

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยดัชนีความต้องการจำเป็นค่าดัชนี PNI<sub>modified</sub> (Modified Priority Need index (PNI))

## ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นของสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก โดยจัดเป็น 2 กลุ่ม แยกสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก สภาพแวดล้อมภายในนำค่าความต้องการจำเป็นมาจัดกลุ่มและกำหนดเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โดยการแปลค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความต้องการจำเป็น กำหนดให้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีค่าต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยมาเป็นจุดแข็ง ค่าที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเป็นจุดอ่อน สำหรับสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ นำผลการจัดกลุ่มค่าความต้องการจำเป็นมากำหนดเป็นโอกาส และภาวะคุกคาม โดยการแปลค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความต้องการจำเป็น กำหนดให้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีค่าต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยเป็นโอกาส ค่าที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเป็นภาวะคุกคาม

นำผลการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น มาয়กร่างกลยุทธ์โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ มาจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์ตามขั้นตอน ดังนี้ โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดกลุ่มค่าดัชนี PNI<sub>modified</sub> (Modified Priority Needs Index) โดยการนำค่าดัชนี PNI<sub>modified</sub> สูงที่สุดลบด้วยค่าดัชนี PNI<sub>modified</sub> ต่ำที่สุด แล้วหารด้วย 2 จากนั้นนำระยะห่างที่ได้มาจัดค่า PNI<sub>modified</sub> โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีค่า PNI<sub>modified</sub> สูงและกลุ่มที่มีค่า PNI<sub>modified</sub> ต่ำ กำหนดให้กลุ่มที่มีค่า PNI<sub>modified</sub> สูงเป็นจุดอ่อนของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่ขจัดจุดอ่อนและกลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI<sub>modified</sub> ต่ำเป็นจุดแข็งของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่เสริมจุดแข็ง โดยการนำผลจากการจัดลำดับความสำคัญและการวิเคราะห์ SWOT Analysis มาเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อร่างกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน และครูรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและนำสาระสำคัญไปใช้ในการร่างกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ

### **ระยะที่ 3 ประเมิน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ**

ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน และครูรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มงานบริหารทั่วไป จำนวน 12 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อ มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยกำหนดการให้คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล และเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร/กลุ่มเป้าหมายเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จากนั้นนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำตอบและนำไปประมวลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้เพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) การแปลผลการประเมินความเหมาะสม โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์โดยใช้เกณฑ์การประเมินและการแปลความหมาย

### **ผลการวิจัย**

**1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ** ผลวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย ( $\mu = 3.79$ ) อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ย ( $\mu = 4.32$ ) อยู่ในระดับมากและความต้องการจำเป็นในภาพรวมเท่ากับ 0.140 โดยองค์ประกอบที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของเครือข่าย ( $PNI = 0.155$ ) รองลงมาด้านกำหนดสมาชิกเครือข่าย ( $PNI = 0.154$ )

ด้านการติดตามผล ประเมินผลและการปรับปรุง (PNI = 0.133) ด้านภาวะผู้นำในการบริหารจัดการ เครือข่าย (PNI = 0.132) ด้านทรัพยากรของเครือข่าย (PNI = 0.131) ด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ เชิงแลกเปลี่ยน (PNI= 0.126) ตามลำดับ

## 2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ

**ตารางที่ 1** ร่างกลยุทธ์มาตรการและตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ฯ

| กลยุทธ์                                                                                                                                 | มาตรการ                                                                                                                                                                                                                                                                          | ตัวชี้วัดความสำเร็จ                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. สร้างเครือข่ายที่ แข็งแกร่งและยั่งยืน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการกำหนดสมาชิก ที่ชัดเจนและนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการ ทำงานร่วมกัน | 1) ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์และความ ร่วมมือระหว่างสมาชิก<br>2) จัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกในการใช้เทคโนโลยี ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของเครือข่าย<br>3) จัดทำข้อตกลงที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินงาน<br>4) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์ระหว่างสมาชิก | 1) สมาชิกมีความสัมพันธ์และความ ร่วมมือกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 80%<br>2) มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกใน การใช้เทคโนโลยีอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี<br>3) มีคู่มือ กฎ ระเบียบและข้อบังคับ เผยแพร่ให้กับสมาชิกในเครือข่าย 100 %<br>4) สมาชิกมีเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80% |
| 2. เสริมสร้างการมี ส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมของสมาชิก เครือข่าย                                                                           | 1) ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ<br>2) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสบการณ์ระหว่างสมาชิก<br>3) มีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกันของ สมาชิกเครือข่าย                                                                                                       | 1) มีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80% ของสมาชิกเครือข่าย ทั้งหมด<br>2) มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ อย่างน้อย 2 หน่วยงานใน 1 ปี<br>3) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ อย่างน้อย 2 ครั้ง ต่อปี                                                                 |
| 3. พัฒนาการ สื่อสารและ ปฏิสัมพันธ์เชิง แลกเปลี่ยนในการ ดำเนินงานของ เครือข่าย                                                           | 1) สร้างเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ของ เครือข่าย เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้พบปะ พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น<br>2) ส่งเสริมการสื่อสารที่สุภาพและให้เกียรติซึ่งกัน และกัน<br>3) จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจระหว่าง สมาชิก              | 1) ระดับความพึงพอใจของสมาชิก ต่อการ ใช้งานเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มอยู่ ในระดับดีขึ้นไป<br>2) มีจำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับ การ สื่อสารที่ไม่สุภาพหรือไม่ให้เกียรติ น้อย กว่า 2 ครั้งต่อปี<br>3) จัดโครงการหรือกิจกรรมที่สร้าง ความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างเครือข่าย ทุกภาคเรียน   |

| กลยุทธ์                                                                    | มาตรการ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ตัวชี้วัดความสำเร็จ                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. เสริมสร้างศักยภาพผู้นำในการบริหารจัดการและพัฒนาเครือข่าย                | 1) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับทักษะการบริหารจัดการเครือข่าย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ และทักษะการแก้ไขปัญหา<br>2) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นำเครือข่าย<br>3) จัดให้มีที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและสนับสนุนผู้นำเครือข่าย                   | 1) ผู้นำได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการครบ 100% และมีการติดตามปรับปรุงไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี<br>2) มีรายงานการประเมินผลแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นำเครือข่ายไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี<br>3) ผู้นำเครือข่ายได้รับการให้คำปรึกษาจากที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี |
| 5. พัฒนาระบบการสนับสนุน และระดมทรัพยากรของเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ        | 1) จัดหาทรัพยากรและเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของเครือข่าย<br>2) มีการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง<br>3) กำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ในการระดมทรัพยากรได้อย่างชัดเจน                                                                                                          | 1) ได้รับการจัดสรรทรัพยากรและเครื่องมือครบถ้วน 100%<br>2) มีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์เพื่อพัฒนาระบบอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี<br>3) มีคู่มือหรือแนวทางในการกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ในการระดมทรัพยากรครบทุกหน่วยงาน 100%                                                            |
| 6. ส่งเสริมการนำผลการ ประเมินผล มาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่าย | 1) มีการนำผลการประเมินมาใช้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าและปรับปรุงการดำเนินงานได้รวดเร็ว<br>2) จัดให้มีการฝึกอบรมหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน<br>3) พัฒนาระบบติดตามผลและประเมินผล โดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่สามารถเก็บรวบรวม ข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและแม่นยำ | 1) นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงเครือข่ายทุกปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง<br>2) ผลการประเมินความรู้และทักษะของผู้เข้าร่วมก่อนและหลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับดีขึ้นไป<br>3) มีเครื่องมือระบบติดตามผลและประเมินผลที่ถูกสร้างขึ้นหรือปรับปรุงอย่างน้อยปีละ 1 เครื่องมือ                     |

**3. ผลการประเมิน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้** พบว่าผลการประเมินความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

| กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ<br>เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของกลุ่มน่าน้อย 1<br>สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา<br>น่าน เขต 1      | ความเหมาะสม<br>( n = 30 ) |             |                  | ความเป็นไปได้<br>( n = 30 ) |             |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------|------------------|-----------------------------|-------------|------------|
|                                                                                                                                                      | $\mu$                     | $\sigma$    | แปล<br>ผล        | $\mu$                       | $\sigma$    | แปล<br>ผล  |
| ด้านวิสัยทัศน์                                                                                                                                       | 4.43                      | 0.67        | มาก              | 4.03                        | 0.55        | มาก        |
| ด้านพันธกิจ                                                                                                                                          | 4.53                      | 0.65        | มากที่สุด        | 4.06                        | 0.76        | มาก        |
| เป้าประสงค์                                                                                                                                          | 4.58                      | 0.59        | มากที่สุด        | 4.00                        | 0.83        | มาก        |
| กลยุทธ์ที่ 1 สร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่งและยั่งยืนโดยเน้น<br>การมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการกำหนดสมาชิกที่ชัดเจน<br>และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานร่วมกัน | 4.47                      | 0.67        | มาก              | 4.00                        | 0.58        | มาก        |
| กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม<br>ของสมาชิกเครือข่าย                                                                             | 4.53                      | 0.56        | มากที่สุด        | 4.20                        | 0.65        | มาก        |
| กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์เชิง<br>แลกเปลี่ยนในการดำเนินงานของเครือข่าย                                                               | 4.47                      | 0.56        | มาก              | 3.97                        | 0.75        | มาก        |
| กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพผู้นำในการบริหาร<br>จัดการและพัฒนาเครือข่าย                                                                            | 4.37                      | 0.55        | มาก              | 4.13                        | 0.72        | มาก        |
| กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการสนับสนุนและระดม<br>ทรัพยากรของเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ                                                                     | 4.53                      | 0.56        | มากที่สุด        | 4.03                        | 0.75        | มาก        |
| กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมการนำผลการ ประเมินผล<br>มาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่าย                                                              | 4.53                      | 0.50        | มากที่สุด        | 4.13                        | 0.76        | มาก        |
| มาตรการ                                                                                                                                              | 4.59                      | 0.59        | มากที่สุด        | 4.09                        | 0.80        | มาก        |
| ตัวชี้วัดความสำเร็จ                                                                                                                                  | 4.54                      | 0.57        | มากที่สุด        | 4.07                        | 0.80        | มาก        |
| <b>รวม</b>                                                                                                                                           | <b>4.55</b>               | <b>0.59</b> | <b>มากที่สุด</b> | <b>4.07</b>                 | <b>0.79</b> | <b>มาก</b> |

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมาตรการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\mu = 4.59$ ) รองลงมา คือ เป้าประสงค์ ( $\mu = 4.58$ ) ส่วนกลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพผู้นำในการบริหารจัดการและพัฒนาเครือข่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ( $\mu = 4.37$ ) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยกลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของสมาชิกเครือข่ายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\mu = 4.20$ ) รองลงมา คือ กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพผู้นำในการบริหารจัดการและพัฒนาเครือข่าย และกลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมการนำผลการประเมินผลมาปรับปรุง

และพัฒนากำหนดดำเนินงานของเครือข่าย ( $\mu = 4.13$ ) ส่วนกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนในการดำเนินงานของเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ( $\mu = 3.97$ )

### อภิปรายผลการวิจัย

**1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของกลุ่มนายน้อย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1** พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะมีการบริหารอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายให้สมาชิกเข้าใจและมีส่วนร่วมร่วมกัน มีคุณภาพและการมีปฏิสัมพันธ์ที่เข้มแข็งเป็นรากฐานสำคัญของความสำเร็จของเครือข่าย มีการส่งเสริมการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอและโปร่งใส ซึ่งบุคลากรได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันเวลาอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รชธร พูลสิทธิ์ (2567) ที่ให้แนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายทางสังคมสำคัญทั้งสองฝ่ายมีความต้องการที่จะทำงานร่วมกัน จึงเกิดการมีส่วนร่วมขึ้นในทางกลับกันถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่พึงประสงค์ที่จะทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมก็จะไม่เกิดขึ้น ปัจจัยทั้งสองเป็นเงื่อนไขสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหาร คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ส่วนความต้องการจำเป็น โดยให้ความสำคัญด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานกิจกรรมของเครือข่าย เพราะการมีส่วนร่วมในการทำงานกิจกรรมของเครือข่าย มุ่งเน้นไปที่การสร้างความเข้าใจในเป้าหมาย การเปิดโอกาสที่หลากหลาย การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การให้การยอมรับและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม เพื่อให้สมาชิกเกิดแรงจูงใจและรู้สึกมีคุณค่าในการร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมของเครือข่าย

**2. พัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของกลุ่มนายน้อย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1** พบว่า กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ๓ มี 6 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 สร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่งและยั่งยืน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการกำหนดสมาชิกที่ชัดเจนและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหวานใจ เวียงยั้ง (2564) ระบุว่า การเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงาน มีการสร้างข้อตกลงและความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมระหว่างเครือข่าย มีระเบียบข้อปฏิบัติในการดำรงรักษาเครือข่ายไว้ มีการใช้เทคโนโลยีในการประสานงาน จัดบรรยากาศการร่วมกิจกรรมในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการจัดหาทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสมาชิกเครือข่าย รวมทั้งมีส่วนร่วมในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของ

สมาชิกเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรววรรณ อำช่วย (2565) พบว่า ปัจจัยที่ทำให้การบริหารเครือข่ายทางการศึกษา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความยืดหยุ่นในการบริหารงาน การให้อำนาจหรือให้ความสำคัญกับสมาชิกเครือข่าย ความร่วมมือของสมาชิกเครือข่ายการสร้างพันธมิตรและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนในการดำเนินงานของเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหวานใจ เรียงยิ่ง (2564) โดยเครือข่ายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายผ่านกิจกรรมต่าง ๆ มีการติดต่อสื่อสารกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน สามารถประสานงานได้ตามวัตถุประสงค์และมีการสื่อสารอย่างรวดเร็วและใช้ช่องทางในการสื่อสารที่เหมาะสม และยังสอดคล้องกับ Sood and Pattison (2012) ที่ศึกษาการทำงานร่วมกันในรูปแบบการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนในศตวรรษที่ 21 ของการสื่อสารสังคมใน B2B บน Facebook, Twitter, Google Plus, LinkedIn และ YouTube พบว่าสื่อเหล่านี้ช่วยให้สังคมมีการสนทนาแบบออนไลน์เพิ่มขึ้น มีกิจกรรมในหลายประเภทที่ทำงานร่วมกันในเชิงปฏิสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยน กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพผู้นำในการบริหารจัดการและพัฒนาเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของญา วิทย์นลากรณ์ (2567) พบว่าผู้นำที่มีความประพฤติดี เหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่ตั้ง ในการดำเนินงานต่าง ๆ มีการกำหนดวิสัยทัศน์และการวางกลยุทธ์ที่มาจากผู้นำที่ดีจะทำให้เครือข่ายยิ่งขยายตัวออกและหยั่งรากลึกมากยิ่งขึ้น สมาชิกเครือข่ายจะมีความจงรักภักดีและแรงขับเคลื่อนการดำเนินงานมากขึ้น กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการสนับสนุนและระดมทรัพยากรของเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย (2565) พบ 24 แนวทาง ได้แก่ 1) ทรัพยากรการเงิน 8 แนวทาง 2) ทรัพยากรบุคคล 6 แนวทาง 3) ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ 5 แนวทาง 4) ทรัพยากรการบริหารจัดการ 5 แนวทาง กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมการนำผลการประเมินผล มาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริธร ไหวพริบ (2565) การพัฒนาแนวทางการนำผลประเมินมาตรฐาน มีลักษณะสำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ 2) หลักการ 3) กรอบแนวคิด 4) นิยามศัพท์ที่ใช้ในแนวทาง 5) กระบวนการ 6) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 7) เงื่อนไขและข้อจำกัด คือภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อนโยบาย จุดเน้นกลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงาน ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทในการนำผลการประเมินมาใช้ในการประเมินกลยุทธ์และนโยบายของตนเองและใช้กำหนดแนวทางเพื่อการพัฒนาคุณภาพ สนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการนำผลประเมินไปใช้การพัฒนาคุณภาพ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและใช้กำกับติดตาม

**3.ประเมิน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กของกลุ่มน่าน้อย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1** พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เห็นได้ว่า กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของสมาชิกเครือข่าย กลยุทธ์ที่ 5

พัฒนาระบบการสนับสนุน และระดมทรัพยากรของเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมการนำผลการ ประเมินผล มาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่าย มีความเหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของสมาชิกเครือข่าย ระบบการสนับสนุน และระดมทรัพยากรของเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการส่งเสริมการนำผลการประเมินผลมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ในขณะที่กลยุทธ์ที่ 1 สร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่งและยั่งยืน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการกำหนดสมาชิกที่ชัดเจนและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานร่วมกัน กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนในการดำเนินงานของเครือข่าย อยู่ในลำดับถัดมา จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนที่ดียิ่งส่งผลให้เครือข่ายมีความแข็งแกร่งและยั่งยืนมากขึ้น และกลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพผู้นำในการบริหารจัดการและพัฒนาเครือข่ายอยู่ในลำดับท้ายสุดของความเหมาะสม สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจ ความสำคัญ ความพร้อมของเครือข่ายในขณะนั้น การทำความเข้าใจสาเหตุและปรับปรุงแผนการดำเนินงานให้เหมาะสม จะช่วยให้เครือข่ายสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและดำเนินการอย่างต่อเนื่องครอบคลุมหลายด้าน ทั้งผู้นำมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และความสามารถที่จำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล ฤทธิแสง (2562) กล่าวถึงการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย คือ มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วมกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่ายด้วยความเต็มใจ และให้ความร่วมมือกัน เพื่อให้ภารกิจประสบความสำเร็จการประเมินความเป็นไปได้ พบว่าโดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่ากลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 4 และกลยุทธ์ที่ 6 ได้รับการประเมินในระดับสูงรองลงมา แสดงให้เห็นว่าผู้นำมีศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินการตามแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำในการบริหารจัดการเครือข่าย และกลยุทธ์ที่ 5 กลยุทธ์ที่ 1 และกลยุทธ์ที่ 3 มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เนื่องจากการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่ายยังเป็นจุดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาอย่างเร่งด่วน อาจเป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของเครือข่ายในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2562) กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ๙ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์กระตุ้นการก่อตั้งเครือข่ายความร่วมมือ 2) กลยุทธ์พัฒนาการดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือ 3) กลยุทธ์การประเมินผลและปรับปรุงงานของเครือข่ายความร่วมมือ

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ควรนำกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือให้มีประสิทธิภาพสูงสุด มีการส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตามการบริหารเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) สร้างการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน เช่น PLC ระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) และสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างยั่งยืน
- 3) ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านการบริหารเครือข่ายความร่วมมือและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
- 4) โรงเรียนขนาดเล็กในแต่ละกลุ่มโรงเรียนในแต่ละพื้นที่ควรปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของตน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการและทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น
- 5) ควรมีการเสริมสร้างความตระหนักรู้ให้ชุมชน ภาคเอกชนและปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นความสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อร่วมกันอนุรักษ์และพัฒนาโรงเรียนต่อไปในฐานะศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนในอนาคต

### 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการนำผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนขนาดเล็กของโรงเรียนในกลุ่มน่าน้อย 1 ไปใช้ในโรงเรียนที่มีสภาพบริบทใกล้เคียงกัน
- 2) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับขนาดโรงเรียนขนาดเล็กที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต เพื่อพร้อมสำหรับการพัฒนากลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้ได้จริงในสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่ตั้งของโรงเรียน

## เอกสารอ้างอิง

- ญญา วิทย์นลากรณ. (2567). บทบาทและภาวะผู้นำในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านสุขภาพแบบยั่งยืนในจังหวัดพะเยา. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 11(1), 74–85.
- ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย. (2565). *แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นฤมล ฤทธิแสง. (2562). *การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ปรววรรณ อ่ำช่วย. (2565). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญา นิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- รชธร พูลสิทธิ์. (2567). แนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคมเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของสภาเด็กและเยาวชนให้เกิดความเข้มแข็งในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 จังหวัดนครราชสีมา.
- สิริธร ไหวพริบ (2565). แนวทางการนำผลประเมินมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารงานด้านวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. ปรินญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2562). กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 30(3), 19–21.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาป่าน เขต 1. (2566). รายงานผลการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กปีการศึกษา 2566. น่าน: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาป่าน เขต 1. (2566). แนวทางการพัฒนา (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พ.ศ. 2560–2570 ฉบับทบทวนปี 2568 และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2568). น่าน: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- หวนใจ เวียงยั้ง. (2564). กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญา ดุขฎิบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Sood, S. C. and Pattinson, H. M. (2012). 21st Century Applicability of the Interaction Model: Does Pervasiveness of Social Media in B2B Marketing Increase Business Dependency on the Interaction model. *Journal of Customer Behaviour*, 11(2), 117–128.